

Schriftelijke vragen aan het college

Ex. artikel 43 Reglement van orde van de raad

Nummer: 2020-095

Datum: 22 juni 2020

Aan de voorzitter van de gemeenteraad van Amersfoort.

Steller: Ralph Langendam en Hans van Wegen (BPA)

Onderwerp: **De positie van het college in de zwartepietendiscussie Amersfoort**

1. Is het College op de hoogte van de toelichting zoals hieronder vermeld door de Burger Partij Amersfoort (BPA)?
2. Is het College nog steeds van mening dat dat haar rol vooral is om gesprekken tussen de sinterklaascomités onderling en met andere partijen in de stad te faciliteren en te begeleiden?
 - a. Zo nee, waarom niet?
3. Geeft het College uitvoer aan de uitspraak van de Raad van State dat de kleur van Zwarte Piet geen zaak van het bestuur, zoals het College, is?
 - a. Zo ja, op welke wijze?
 - b. Zo nee, waarom niet?
4. Is het College voornemens om gehoor te geven aan de oproep van D66 om tot afschaffing van Zwarte Piet over te gaan?
 - a. Zo ja, is zij hierdoor niet van mening strijdig met de uitspraak van de Raad van State te handelen?
5. Hoe duidt het College de oproep van D66-fractievoorzitter, Tyas Bijlholt, om tot afschaffing van Zwarte Piet over te gaan?
6. Hoe duidt het College de oproep van D66-fractievoorzitter, Tyas Bijlholt, om het College aan te zetten tot onrechtmatig handelen?
7. Is het College het met de BPA eens dat de oproep van D66-fractievoorzitter, Tyas Bijlholt, in het licht van de reeds gespannen maatschappelijke discussie rondom dit onderwerp, kan worden geduid als politiseren en geen constructieve bijdrage levert aan de maatschappelijke discussie?
 - a. Zo nee, waarom niet?
8. Is het College voornemens om naar aanleiding van de polariserende oproep tot onwettig handelen door D66-fractievoorzitter, Tyas Bijlholt, hiervan publiekelijk afstand te nemen?
 - a. Zo nee, waarom niet?
9. Hoe is het College voornemens om de schade die door de oproep van D66-fractievoorzitter, Tyas Bijlholt, is ontstaan in de maatschappelijke discussie binnen onze gemeente rondom Zwarte Piet te herstellen?

Toelichting door de fractie van de Burger Partij Amersfoort (BPA):

Op 3 juni 2019 heeft de fractie van de BPA al schriftelijke vragen gesteld over de positie van het College van Amersfoort in de Zwarte Pieten discussie met nummer 2019-068. Het College heeft hierin aangegeven: “De rol van ons College is vooral om de gesprekken tussen de sinterklaascomités onderling en met andere partijen in de stad te faciliteren en te begeleiden.”

Op 17 juni 2020 heeft de BPA middels een persbericht gereageerd op de publieke uiting van de fractievoorzitter van D66, Tyas Bijlholt, om op te roepen tot de afschaffing van Zwarte Piet. Niet alleen zijn wij van mening dat de discussie over Zwarte Piet geen onderdeel zou behoren te zijn van een politieke discussie, maar ook dat D66 met deze oproep principieel ondemocratisch handelt en hiermee neigt naar totalitarisme. (Bijlage 1)

Op 17 juni 2020 heeft de Stichting Sint en Pietengilde een brief gestuurd naar het College van Amersfoort, getiteld “Zwarte Piet is niet aan het gemeentebestuur maar van de bevolking”. (Bijlage 2) In het bijzonder vragen wij uw aandacht uit de volgende passage uit de brief:

“Er MOET dus helemaal niets veranderd worden aan Zwarte Piet. Maar belangrijker, er MAG zeker geen verandering worden afgedwongen, ook niet via de subsidiesluiproute! De hoogste bestuursrechter in dit land heeft uitgesproken dat een gemeentebestuur niet a priori eisen aan de inhoud van een intocht mag stellen. De Raad van State, de rechter in Zaandam, de Tweede Kamer en ook het College voor de Rechten van de Mens hebben duidelijk aangegeven dat de kleur van Piet geen zaak van het bestuur is, ja zelfs onder de uitingsvrijheid valt. Het is een zaak van de organisatoren van die intocht, van de bevolking en van niemand anders. En die uitspraken vormen samen met het recht op vereniging en demonstratie wel degelijk een wettelijke basis, voor de vrijheid van Nederlanders om dit feest op traditionele wijze te vieren.”

In het licht van de uitspraak van de Raad van State is het evident dat de oproep van D66 tot afschaffing van Zwarte Piet onuitvoerbaar is, omdat het principieel geen zaak van bestuur is.

Bijlage: 1 en 2

Bijlage 1 – Persbericht van de BPA n.a.v. D66-uitspraken

Persbericht - D66 en Zwarte Piet

GEPLAATST 17 JUNI 2020 REDACTEUR

Met grote verbazing heeft de fractie van de Burger Partij Amersfoort (BPA) kennisgenomen van de artikelen in zowel De Stad Amersfoort als het AD Amersfoortse Courant waarin de Democraten van D66 menen dat Zwarte Piet in Amersfoort zou moeten worden verboden:

- De Stad Amersfoort
- AD Amersfoort

Begin citaat uit AD Amersfoort

„We hebben de afschaffing van Zwarte Piet lang over willen laten aan de Amersfoortse samenleving”, zegt fractievoorzitter Tyas Bijlholt, „maar we moeten nu constateren: dat duurt gewoon te lang. En al die tijd zijn er inwoners van Amersfoort die zich in de kou gezet voelen. Ik vind dat we daar als gemeenteraad niet langer voor kunnen wegkijken en Zwarte Piet daarom moeten verbieden. En, als dat juridisch allemaal kan, nog dit jaar.”

„Nu telt de pijn van inwoners wat ons betreft toch zwaarder dan de keuzevrijheid van een organisatiecomité”, vindt Bijlholt. „Als de demonstraties na de dood van George Floyd (die vorige maand in Minneapolis om het leven kwam bij een gewelddadige arrestatie door vier agenten, red.) iets laten zien, dan is het wel hoe diep racisme inhakt.” Om diezelfde reden pleit D66 nu ook voor strengere regels tegen discriminatie op de Amersfoortse woningmarkt en voor een diverser handhavingsteam van de gemeente.

Einde citaat uit AD Amersfoort

Wat de BPA betreft is de Zwarte Pieten-discussie een zuiver maatschappelijke discussie. Een discussie die onzes inziens niet gebaat is bij politisering. Zwarte Piet is, als onderdeel van een volksfeest, onderdeel van de Nederlandse cultuur. Het vergt onzes inziens grote oplettendheid wanneer een politieke partij in een vrij democratisch land zich wil gaan bemoeien met cultuur en daarmee de denkbeelden van mensen.

Laten we analyseren wat de Democraten van D66 hier feitelijk zeggen

In het citaat geeft D66 aan dat het de afschaffing door de Amersfoortse samenleving te lang vindt duren. Met andere woorden, zij erkent dat de keuze voor afschaffing eigenlijk bij de maatschappij behoort te liggen, anders had zij er al

eerder iets van gevonden, maar omdat het naar eigen mening te lang duurt, meent zij zelf te moeten overgaan tot afschaffing.

Hierin schuilt een zeer zorgelijke arrogantie. Namelijk, D66 weet beter wat u moet vinden en denken dan uzelf.

D66 denkt in deze situatie te weten wat het beste voor u is. Bovendien, als u hier toch anders over denkt, dan gaat D66 uw vrijheid inperken door een verbod op Zwarte Piet in te stellen.

D66 ondermijnt met deze stellingname haar eigen politieke Democratische principes en geeft hiermee te kennen in feite een totalitaire in plaats van een democratische partij te zijn.

Immers, totalitarisme is een politiek systeem waarbij de gehele maatschappij ondergeschikt wordt gemaakt aan het staatsidee en de politiek de gehele samenleving tot in de diepste geledingen doordringt.

D66 geeft ook aan dat de vrijheid van de een ten koste mag gaan van de pijn van de ander.

Wij herinneren D66 er aan dat er geen recht bestaat op het je niet gekwetst mogen voelen. Het feit dat iemand aanstoot neemt aan de uiting van een ander, betekent nog niet dat er door de ander ook aanstoot gegeven is. Het is ondemocratisch om mensen in hun (juridische) vrijheid te beknotten, zeker wanneer de reden hiervoor slechts gestoeld is op een subjectief ervaren lijden.

Er is immers weinig fantasie nodig om te zien hoe diep-gelovigen aanstoot kunnen nemen aan de zondagsopenstelling van winkels of het hand in hand lopen van twee mannen.

Kiezen we er in een vrij land dan voor om vrijheid van winkeliers en homo's te beperken om gelovigen niet voor het hoofd te stoten? Natuurlijk niet! Het is nota bene D66 zelf die pleit voor dit soort vrijheden. Waarom kiest zij in de Zwarte Pietendiscussie dan plots voor de tegenovergestelde houding? Hopelijk is het een gebrek aan creativiteit bij de BPA dat we ons alleen het politiek gewin op korte termijn als reden kunnen bedenken, maar staan altijd open voor andere ideeën.

Als een geloofsfanaticus die zich plots bewust is van zijn zonde probeert D66 met deze draai niet alleen haar eigen straatje schoon te vegen, maar veroordeelt zij ook een ieder waaraan zich deze spirituele ontdekking nog niet heeft geopenbaard. Maar daarvoor ziet zij een oplossing: verguizen. Op de brandstapel met al die foute denkers die nog altijd menen dat Zwarte Piet onschuldig is. Zwarte Piet zou het schoolvoorbeeld zijn van onze eigen blindheid voor dit diepgeworteld racisme dat ons nu van binnenuit verteert.

O, naïeve fractievoorzitter van D66, met maar liefst 24 hele jaren aan levenservaring, wat moet u toch nog een hoop leren over hoe de wereld werkt. Wij

kunnen het u slechts telkenmale opnieuw uitleggen, maar wij kunnen het niet voor u begrijpen.

Mensen laten zich niet dwingen en uw, ongetwijfeld goed bedoelde, pogingen om de wereld naar uw hand te zetten zijn bij voorbaat gedoemd te mislukken. Als de wereld ergens aan ten onder gaat dan zijn het goede bedoelingen zoals deze. Wanneer we voor elkaar gaan nadenken dan gaat compassie over in empathie met begoocheling als eindresultaat.

We zien dagelijks op het nieuws hoe deze begoocheling escaleert tot politieke correctheid, geschiedvervalsing, beelden stormen en rellen, ook in Nederland. Wij constateren dat het soort bijdrages als de uwe aan de publieke discussie slechts als katalysator voor dit soort onredelijk geweld fungeert.

Wij doen dan ook een dringende oproep aan u om als democratische politieke partij afstand te nemen en houden van de maatschappelijke discussie en te stoppen met verder polariseren. Hopelijk bent u het democratische gedachtegoed van Hans van Mierlo nog niet helemaal uit het oog verloren.

Bijlage 2 – Brief van de Stichting Sint en Pietengilde aan het college van de gemeente Amersfoort van 17 juni 2020

Zwarte Piet is niet aan het gemeentebestuur maar van de bevolking

Namens vele inwoners doen wij u dit schrijven toekomen. Inwoners die helaas worden geconfronteerd met een gemeenteraad die, of gemeentebestuur dat ondoordachte, ongevraagde en ongewenste veranderingen wil doorvoeren in het Sinterklaasfeest. Veranderingen die volkomen los staan van een natuurlijke evolutie van deze traditie en die worden gemotiveerd en zelfs geforceerd onder verwijzing naar een tv-programma, een “landelijke ontwikkeling” of ongefundeerde aannames over de geschiedenis en achtergrond van het feest. De eliminatie van de oeroude figuur Zwarte Piet vormt het centrale thema in deze gedwongen verandering.

Om de vele misverstanden de wereld uit te helpen en het college en raadsleden terdege te informeren omtrent de figuur Zwarte Piet en zijn ware herkomst en betekenis bevelen wij u de onderstaande informatie aan.

Het meest voorkomende misverstand is dat een aanpassing van de viering noodzakelijk zou zijn, daar organisaties als de VN en de kinderombudsman zich voor een verandering hebben uitgesproken. Dit klinkt op het eerste gezicht overtuigend, totdat men de uitspraken nader beschouwd. Het VNrapport concludeert slechts dat er zich “sometimes” problemen kunnen voordoen bij zeer specifieke combinaties van elementen (zoals een expliciet Surinaams accent i.c.m. rood gestifte lippen ver BUITEN de lipgrens). Beide uitingen zijn de afgelopen decennia, daar waar ze al voorkwamen, reeds lang aangepast. Dat geeft dus geen enkele aanleiding om nu opeens gedwongen over te gaan op traditievreemde roetveegfiguren. De uitspraak van het College voor de Rechten van de Mens volgt eenzelfde redenering. Leest u hun uitspraak nog eens goed na. Zij geven aan dat er met het zwart van Zwarte Piet feitelijk niets mis is. De kinderombudsman tenslotte, heeft haar uitspraken niet gebaseerd op degelijk onderzoek, maar op gesprekken met slechts de kinderen van enkele actievoerders. Verschillende media, o.a. NRC-next hebben reeds over dit merkwaardige, verre van wetenschappelijke onderzoek bericht. De aanbevelingen van de kinderombudsman blijken die van haar partij Groen Links te zijn. En laten we bovenal duidelijk stellen dat al de bovengenoemde organen slechts adviserend zijn (naar de regering) en geen enkele (wettelijke of morele) basis of verplichting leggen tot verandering.

Er MOET dus helemaal niets veranderd worden aan Zwarte Piet. Maar belangrijker, er MAG zeker geen verandering worden afgedwongen, ook niet via de subsidiesluiproute! De hoogste bestuursrechter in dit land heeft uitgesproken dat een gemeentebestuur niet a priori eisen aan de inhoud van een intocht mag

stellen. De Raad van State, de rechter in Zaandam, de Tweede Kamer en ook het College voor de Rechten van de Mens hebben duidelijk aangegeven dat de kleur van Piet geen zaak van het bestuur is, ja zelfs onder de uitingsvrijheid valt. Het is een zaak van de organisatoren van die intocht, van de bevolking en van niemand anders. En die uitspraken vormen samen met het recht op vereniging en demonstratie wel degelijk een wettelijke basis, voor de vrijheid van Nederlanders om dit feest op traditionele wijze te vieren.

Dat gesteld zijnde, vervolgen wij met nog wat hardnekkige misverstanden betreffende de historie van Zwarte Piet. Waar vele foutieve interpretaties op sociale media de ronde doen, blijkt uit op historisch bronmateriaal gebaseerde onderzoeken, dat deze figuur niet in 1850 verzonnen is door een schoolmeester, geen enkele relatie met slavernij of Afrika heeft en overduidelijk geen karikatuur van iets of iemand is. Eigenschappen zoals de grappen en grollen van Zwarte Piet worden door velen (o.a. de VN) verkeerd geduid. Wie ook maar iets weet over de traditie en de geschiedenis van het Sinterklaasfeest in Europa beseft dat de nar en de harlekijn in veel tradities een grote rol spelen. Voor verdere informatie verwijzen we graag naar een uitgebreide historische verhandeling (<https://sintenpietengilde.nl/zwarte-klaas-is-zwarte-piet-2/>).

We kunnen ons oordeel over Zwarte Piet niet baseren op een gevoel dat enkele mensen hebben en daarbij de werkelijke historie en een groot deel van de bevolking volledig negeren. In die zin zijn er duidelijke parallellen met de huidige beeldenstorm waar men op basis van veronderstellingen, associaties en interpretaties meent te kunnen bepalen wat wel of niet door de beugel kan en daarbij zelfs vernielingen aanricht. De oplossing wordt hier gezocht in een eerlijke historische uitleg bij deze standbeelden. Zwarte Piet vraagt eenzelfde aanpak, met uitleg vanuit de historie is er namelijk niets mis met de figuur Zwarte Piet en is er geen enkele reden (en recht) voor bestuurders hem onder luid geraas van zijn sokkel te trekken.

Verwijzing naar het volgen van een tv-programma, of “landelijke ontwikkelingen” waarbij Zwarte Pieten zijn vervangen door roetveegfiguren, is een hardnekkige cirkelredenering in de discussie. Veranderingen in gemeentes zijn, daar waar ze werden doorgevoerd, onder enorme druk van bestuurders en tegen de wil van de bevolking afgedwongen. Om die opgedrongen situaties nu te gebruiken als argument voor meer verandering, of ze een “trend” te noemen, is als Stalin concluderen dat wonen in Siberië zo populair is geworden. Een willekeurig tv-programma macht toekennen over de invulling van een feest is de wereld op zijn kop. De televisie registreert wat er in dit land gebeurt, niet omgekeerd. Deze neutraliteit staat zelfs in de opdracht en het redactiestatuut van de NTR. Gemeentebestuur moet bovendien niet afhankelijk zijn van de zendervoorkeur van de burgemeester. Sommigen proberen de gedwongen invoering van roetveegpieten te vergoelijken onder het mom van een “natuurlijk historische evolutie”. Alle evolutie van de traditie kwam echter niet onder dwang, maar geleidelijk uit het volk tot stand. Slechts eenmaal eerder werd er wel gedicteerd, toen Sinterklaas als bisschop na de reformatie werd verboden en hij noodgedwongen moest onderduiken en zich vermengt met zijn zwarte helper als zwarte klaas rondging. Direct na (her)invoering van de godsdienstvrijheid kwam hij echter weer tevoorschijn. Dit leert een belangrijke historische les aan de huidige generatie

bestuurders. Wat men onder dwang probeert af te pakken van een bevolking, blijft doorleven en komt vroeg of laat weer boven. En dan sterker dan ooit.

Het is verder noodzakelijk om zaken als discriminatie en een folklore uit elkaar te houden. We zien te vaak dat moties worden ingediend waarin de figuur Zwarte Piet als racistisch wordt omschreven. Zoals Mark Rutte onlangs terecht nog maar eens benadrukte en zoals ook uit historisch onderzoek blijkt heeft Zwarte Piet niets met racisme te maken. Dat is overigens geen mening maar ook een feit. Alle rechtszaken waar de klagers Zwarte Piet als discriminerend/racistisch betitelden zijn afgewezen. Voor de beschuldiging dat Zwarte Piet discriminerend is bestaat dus geen enkele juridische grond. Voeg daar nog bij dat volgens de rechter en de Raad van State Zwarte Piet onder de uitingsvrijheid valt en het lijkt ons duidelijk dat zelfs de suggestie van discriminatie en racisme (een misdrijf!) veel te ver gaat. Dit kan niet anders dan als belediging/laster van de vertolkers worden opgevat. Racisme zal overigens helaas niet verdwijnen door Zwarte Piet af te schaffen, of het stoken van houtkachels te verbieden deze zaken hebben geen enkele relatie.

Het is onacceptabel dat de voorstanders van Zwarte Piet in deze hele discussie door gemeentes, ook de uwe, en de media worden genegeerd tenzij ze natuurlijk een rel veroorzaken. Dan wordt elke voorstander ongegeneerd op een hoop gegooid met hooligans, extreemrechts zelfs. Dit is niet alleen op regionaal niveau een feit, maar komt blijkbaar voort uit een landelijke lijn afkomstig van de Expertise-unit Sociale Stabiliteit van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waarbij regio's en mensen die niet vrijwillig meegaan in de veranderingen als "nog niet voldoende emotioneel geëmancipeerd" worden weggezet. Deze denigrerende en arrogante houding vanuit overheden t.o.v. een grote schare Nederlanders maakt mensen terecht boos. Het is ronduit kwetsend en gaat ver voorbij aan elk gelijkheids- en neutraliteitsbeginsel!

Wij brengen in deze discussie ook nog het Unesco-verdrag onder uw aandacht. De UNESCO erkent dat eeuwenoude culturele tradities als het Sinterklaasfeest dreigen te worden verminkt of vernietigd, wanneer deze, zoals nu het geval is, op vooringenomen wijze beschouwd worden. In de antropologie is het gebruikelijk om culturen en tradities op hun eigen maatstaven te beoordelen. Op streektalen is bijvoorbeeld lange tijd neergekeken, maar de afgelopen jaren zijn ze erkend als taal. Zo moet ook de eigenheid van het Sinterklaasfeest worden beoordeeld en de betekenis van haar rituelen. Hier is geen sprake van onvoldoende "emotioneel geëmancipeerd zijn". Integendeel: het getuigt van een zeer gezond gevoel van eigenwaarde om op te komen voor een eeuwenoude cultuur.

Wij verzoeken u dan ook dringend de wens om Zwarte Piet in het Sinterklaasfeest te behouden, te respecteren en te faciliteren, conform de internationale UNESCO-richtlijn en alle vernoemde (grondwettelijke) vrijheden. Wij moeten niet weggijken als we een voor veel inwoners kostbare traditie dreigen te verliezen. Wij moeten niet abnormaal maken wat normaal is

Dank u wel.